

“Η νεολαία καλείται να ανακαλύψει τον χαρακτήρα της νηστείας”

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Κάλεσμα προς τους νέους να συμμετάσχουν στους πνευματικούς αγώνες της Μεγάλης Τεσσαρακοστής απευθύνει μεταξύ άλλων στον Κατηχητήριο Λόγο του επί τη ενάρξει της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος.

Ο Παναγιώτατος μεταξύ άλλων αναφέρει:

“Η νηστεία και η άσκησις δεν είναι έξωθεν επιβληθείσα πειθαρχία και ετερονομία, αλλά εκούσιος σεβασμός της εκκλησιαστικής πρακτικής, υπακοή εις την Παράδοσιν της Εκκλησίας, η οποία δεν αποτελεί νεκρόν γράμμα, αλλά παρουσιάζει ζώσαν και ζωοποιόν, διαχρονικήν έκφρασιν της ενότητος, της αγιότητος, της καθολικότητος και της αποστολικότητος της Εκκλησίας. Στοιχούντες τη αφιερώσει του τρέχοντος έτος υπό της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας εις «τον ποιμαντικόν ανακαινισμόν και την οφειλετικήν μέριμναν διά την νεολαίαν», καλούμεν τους ορθοδόξους νέους και τας νέας να συμμετάσχουν εις τους

πνευματικούς αγώνας της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, διά να βιώσουν το ανθρωπολογικόν βάθος και το απελευθερωτικόν πνεύμα της, να κατανοήσουν ότι ο ορθόδοξος ασκητισμός είναι οδός ελευθερίας και υπαρξιακής ολοκληρώσεως εν τω πλαισίω της ευλογημένης εκκλησιαστικής ζωής, πυρήν της οποίας είναι το «αληθεύειν εν αγάπη». Η ορθόδοξος νεότης καλείται να ανακαλύψη τον ολιστικόν χαρακτήρα της νηστείας, η οποία εις το Τριώδιον υμνείται ως «πνευματικών αγώνων αρχή», ως «τροφή ψυχής», ως «μήτηρ των αγαθών απάντων και πασών των αρετών».

Ακολουθεί ο Κατηχητήριος Λόγος του Παναγιωτάτου:

Εὐχαριστήριον ὕμνον ἀναπέμποντες τῷ Θεῷ τῆς ἀγάπης, εἰσερχόμεθα καί πάλιν εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, τῆς νηστείας καί τῆς ἐγκρατείας, τῆς νήψεως καί τῆς πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως, τῆς φυλακῆς τῶν αἰσθήσεων καί τῆς προσευχῆς, τῆς ταπεινώσεως καί τῆς αὐτογνωσίας. Ἄρχεται ἡ νέα εὐλογημένη προσκυνηματική πορεία πρὸς τό Ἅγιον Πάσχα, τό ὁποῖον «ἤνοιξεν ἡμῖν παραδείσου τὰς πύλας». Ἐν Ἐκκλησίᾳ καί ὡς Ἐκκλησία, ἀτενίζοντες τόν Ἀναστάντα Κύριον τῆς δόξης, συμπορευόμεθα ἅπαντες εἰς τήν ὁδόν τῆς κατὰ χάριν θεώσεως, τήν ὁδηγοῦσαν πρὸς τὰ ὑπερουράνια ἀγαθά, «ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεός τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν» (Α' Κορ. β', 9).

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅπου τελεσιουργεῖται «τό ἀεὶ μυστήριον» τῆς Θείας Οἰκονομίας, τὰ πάντα ἔχουν ἄσειστον θεολογικόν θεμέλιον καί ἀκραιφνῆ σωτηριολογικὴν ἀναφοράν. Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Θεοῦ καί ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι οἱ πυλῶνες τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Πορευόμεθα πρὸς τόν αἰῶνιον ἡμῶν προορισμόν, μέσα εἰς τήν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ «ἀεὶ ὑπὲρ ἡμῶν», δέν εἶναι μία «ἀνωτέρα δύναμις», κεκλεισμένη εἰς τήν ὑπερβατικότητα καί τό μεγαλεῖον τῆς παντοδυναμίας καί τῆς ἀγιότητός της, ἀλλὰ «ὁ ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβὼν» προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ, διά νὰ καλέσῃ τήν ἀνθρωπότητα εἰς τήν κοινωνίαν τῆς ἀγιότητός Του, εἰς τήν ἀληθῆ ἐλευθερίαν. Ὁ ἐξ ἀρχῆς «ἐλευθερίᾳ τετιμημένος» ἄνθρωπος, καλεῖται νὰ ἀποδεχθῇ ἐλευθέρως τήν θείαν ταύτην δωρεάν. Εἰς τό θεανδρικόν μυστήριον τῆς σωτηρίας, ἡ συνεργία τοῦ ἀνθρώπου λειτουργεῖ καί ὡς μαρτυρία ἐν τῷ κόσμῳ περὶ τῆς βιωθείσης εὐεργεσίας -«τί δέ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες;» (Α' Κορ. δ', 7)- διά τῆς «οὐ ζητούσης τὰ ἑαυτῆς» ἀγάπης πρὸς τόν «ἀδελφόν».

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι κατ' ἐξοχήν καιρὸς βιώσεως αὐτῆς τῆς Χριστοδωρήτου ἐλευθερίας. Ἡ νηστεία καί ἡ ἄσκησις δέν εἶναι ἔξωθεν ἐπιβληθεῖσα πειθαρχία καί ἑτερονομία, ἀλλὰ ἐκούσιος σεβασμὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς πρακτικῆς, ὑπακοή εἰς τήν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία δέν ἀποτελεῖ νεκρὸν γράμμα, ἀλλὰ παρουσίαν ζῶσαν καί ζωοποιόν, διαχρονικὴν ἔκφρασιν τῆς

ένότητος, τῆς ἀγιότητος, τῆς καθολικότητος καί τῆς ἀποστολικότητος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ γλῶσσα τῆς θεολογίας καί τῆς ὑμνολογίας ἀναφέρεται εἰς τό «χαροποιόν πένθος» καί εἰς τό «ἔαρ τῆς νηστείας». Ὁ γνήσιος ἀσκητισμός εἶναι πάντοτε χαροποιός, ἑαρινός καί φωτεινός. Δέν γνωρίζει δυῖσμούς καί διχασμούς, δέν ὑποτιμᾷ τήν ζωήν καί τόν κόσμον. Ἡ «καταθλιπτική ἄσκησις», ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς «ἀποξήρανσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως», οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μέ τό πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπου ἡ ἀσκητική ζωή καί ἡ πνευματικότης διαποτίζονται ἀπό ἀναστάσιμον εὐφροσύνην. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ νηστεία καί ἡ ἄσκησις ἐμπεριέχουν μίαν ἐναλλακτικήν πρότασιν ζωῆς ἀπέναντι εἰς τόν ὑποσχόμενον ψευδεῖς παραδείσους εὐδαιμονισμόν καί εἰς τόν μηδενιστικόν πεσιμισμόν.

Οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ὀρθοδόξου ἀσκητικῆς πνευματικότητος εἶναι καί ὁ κοινωνικός χαρακτήρ της. Ὁ Θεός τῆς πίστεώς μας εἶναι «ὁ πῶς κοινωνικός Θεός», «Θεός σχέσεων». Προσφυέστατα ἐλέγχθη ὅτι ἡ Ἁγία Τριάς εἶναι «ἡ ἄρνησις τῆς μοναξιάς». Ἡ ἐξατομίκευσις τῆς σωτηρίας καί τῆς εὐσεβείας, ἡ μετατροπή τῆς ἀσκήσεως εἰς ἀτομικόν κατόρθωμα, ἀγνοοῦν τήν τριαδοκεντρικήν ὑφήν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος. Ὅταν νηστεύωμεν διά τόν ἑαυτόν μας καί κατά τό ἰδικόν μας μέτρον, τότε ἡ νηστεία δέν ἐκφράζει τό πνεῦμα τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως. Ἡ πνευματικότης εἶναι ζεῖδωρος παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό ὁποῖον εἶναι πάντοτε «πνεῦμα κοινωνίας». Ἡ γνήσια ὀρθόδοξος πνευματική ζωή ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τήν ἐκκλησιαστικοποίησιν τῆς ὑπάρξεώς μας καί ὄχι εἰς μίαν «πνευματικήν αὐτοπραγμάτωσιν».

Στοιχοῦντες τῇ ἀφιερώσει τοῦ τρέχοντος ἔτος ὑπό τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς «τόν ποιμαντικόν ἀνακαινισμόν καί τήν ὀφειλετικήν μέριμναν διά τήν νεολαίαν», καλοῦμεν τούς ὀρθοδόξους νέους καί τάς νέας νά συμμετάσχουν εἰς τούς πνευματικούς ἀγῶνας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, διά νά βιώσουν τό ἀνθρωπολογικόν βάθος καί τό ἀπελευθερωτικόν πνεῦμα της, νά κατανοήσουν ὅτι ὁ ὀρθόδοξος ἀσκητισμός εἶναι ὁδός ἐλευθερίας καί ὑπαρξιακῆς ὁλοκληρώσεως ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς εὐλογημένης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, πυρήν τῆς ὁποίας εἶναι τό «ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ». Ἡ ὀρθόδοξος νεότης καλεῖται νά ἀνακαλύψῃ τόν ὀλιστικόν χαρακτήρα τῆς νηστείας, ἡ ὁποία εἰς τό Τριώδιον ὑμνεῖται ὡς «πνευματικῶν ἀγώνων ἀρχή», ὡς «τροφή ψυχῆς», ὡς «μήτηρ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων καί πασῶν τῶν ἀρετῶν». Δέν εἶναι ἀπλῶς ἀποχή ἀπό καθωρισμένας τροφάς, ἀλλά ἀγών κατά τῆς φιλαυτίας καί τῆς αὐταρεσκείας, εὐαισθησία διά τόν πάσχοντα συνάνθρωπον καί ἔμπρακτος βοήθεια πρός αὐτόν, εὐχαριστιακή χρῆσις τῆς δημιουργίας, ὑπαρξιακή πληρότης, κοινωνία ζωῆς καί ἀλληλεγγύη. Ἡ ἄσκησις, ἡ νηστεία, ἡ προσευχή, ἡ ταπείνωσις ἀναδίδουν τό ἄρωμα καί τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως, ἀπό τήν ὁποίαν ἀντλοῦν νόημα καί κατεύθυνσιν. Αὕτῃ, ὡς ἡ πεμπτουσία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί τοῦ ἐσχατολογικοῦ

προσανατολισμοῦ της, συνδέει ἀρρήκτως τήν ζωήν τῆς ἀσκήσεως μέ τήν Θείαν Εὐχαριστίαν, τό μυστήριον τῆς προγεύσεως τῆς ἀνεκλαλήτου χαρᾶς τῆς Βασιλείας τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τό γεγονός ὅτι εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡ Θεία Εὐχαριστία διετηρήθη ὡς κέντρον τῆς ζωῆς της, συνδέεται μέ τό ὅτι ἡ Ἀνάστασις εἶναι τό θεμέλιον τῆς πίστεώς της καί ὁ φωτεινός ὁρίζων τῆς ἀσκητικῆς πνευματικότητος καί τῆς καλῆς μαρτυρίας ἐν τῷ κόσμῳ.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, ἐπικαλούμεθα ἐν ταπεινώσει τό ἔλεος καί τήν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, διά νά διατρέξωμεν εὐσεβοφρόνως τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, νά φθάσωμεν τό σωτήριον Πάθος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καί, δοξάζοντες τήν ἄφατον Αὐτοῦ μακροθυμίαν, νά λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει τῆς λαμπροφόρου Ἐγέρσεως Αὐτοῦ, τῆς ἀγαγούσης ἡμᾶς ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ἄληκτον Ζωήν.

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκ´

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Φωτογραφία Αρχείου